

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
EVGENIEGO TANCHEVA

przedstawiona w dniu 6 października 2021 r.¹

Sprawa C-881/19

Tesco Stores ČR a.s.

przeciwko

Ministerstvo zemědělství

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Krajský soud v Brně (sąd okręgowy w Brnie, Republika Czeska)]

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Prawo dotyczące informacji na temat żywności – Zbliżanie ustawodawstw – Przekazywanie konsumentom informacji na temat żywności – Etykietowanie środków spożywczych – Wyroby kakaowe i czekoladowe – Wykaz składników środka spożywczego przeznaczonego dla konsumentów w państwie członkowskim – Rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 – Dyrektywa 2000/36/WE

1. Rozpatrywany wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Krajský soud v Brně (sąd okręgowy w Brnie, Republika Czeska) dotyczy użycia nazwy składnika złożonego w obowiązkowym wykazie składników środka spożywczego wprowadzanego do obrotu w państwie członkowskim. Skarżąca w postępowaniu głównym wprowadzała do obrotu w Republice Czeskiej pewne produkty zawierające – obok innych składników – składnik złożony określany specyficzną nazwą zdefiniowaną w dyrektywie 2000/36/WE (zwanej dalej „dyrektywą czekoladową”)². Skarżąca w postępowaniu głównym nie posługiwała się nazwą tego wyrobu podaną w czeskiej wersji językowej dyrektywy czekoladowej, lecz własnym tłumaczeniem na język czeski nazwy znajdującej się w oficjalnej, niemieckiej lub polskiej wersji językowej tej dyrektywy.

2. Na obecnym etapie postępowania właściwe organy czeskie uważają, że wyłącznie podanie czeskiej wersji językowej tej specyficznej nazwy zdefiniowanej w dyrektywie czekoladowej zwalnia skarżącą, zgodnie z przepisami rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie informacji na temat żywności”)³, z obowiązku wskazywania składników tego składnika złożonego przy wprowadzaniu produktu do obrotu w Republice

¹ Język oryginału: angielski.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 czerwca 2000 r. odnosząca się do wyrobów kakaowych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2000, L 197, s. 19 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 25, s. 431; sprostowanie Dz.U. 2008, L 290, s. 29).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. 2011, L 304, s. 18).

Czeskiej. Skarżąca w postępowaniu głównym nie zgadza się z tym stanowiskiem i podnosi, że powinna mieć możliwość wykorzystania własnego tłumaczenia na język czeski nazwy podanej w którejkolwiek z oficjalnych wersji językowych dyrektywy czekoladowej oraz że nie jest zobowiązana do wskazania składników składnika złożonego w wykazie składników produktów wprowadzanych do obrotu.

I. Ramy prawne

A. Dyrektywa 2000/36

3. Artykuł 3 dyrektywy czekoladowej ma następujące brzmienie:

„Dyrektywę 79/112/EWG^[4] stosuje się do wyrobów określonych w załączniku I, z zastrzeżeniem następujących warunków:

1. Nazwy handlowe wymienione w załączniku I stosuje się tylko do wyrobów określonych w tym załączniku i muszą być one stosowane w handlu do oznaczania tych wyrobów.

[...]”.

4. Załącznik I do dyrektywy czekoladowej, zatytułowany „Nazwy handlowe, definicje i właściwości wyrobów”, stanowi – w części A („Nazwy handlowe i definicje”) pkt 2 – co następuje:

„[...]”

c) Czekolada sproszkowana, czekolada w proszku

oznacza wyrób będący mieszaniną kakao w proszku i cukrów, zawierający nie mniej niż 32% kakao w proszku;

[...]”.

5. W czeskiej wersji językowej podano, w odniesieniu do tego wyrobu, wyłącznie nazwę „čokoláda v prášku”.

B. Rozporządzenie nr 1169/2011

6. Artykuł 2 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zatytułowany „Definicje”, ma następujące brzmienie:

„[...]”

⁴ Dyrektywa Rady z dnia 18 grudnia 1978 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do etykietowania, prezentacji i reklamowania środków spożywczych przeznaczonych na sprzedaż konsumentowi końcowemu (Dz.U. 1979, L 33, s. 1). Dyrektywa 79/112 została uchylona i zastąpiona dyrektywą 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich w zakresie etykietowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych (Dz.U. 2000, L 109, s. 29 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 5, s. 75), która z kolei została uchylona i zastąpiona rozporządzeniem w sprawie informacji na temat żywności. Odesłania do dyrektywy 79/112 należy rozumieć jako odesłania do dyrektywy 2000/13, natomiast odesłania do dyrektywy 2000/13 należy rozumieć jako odesłania do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

2. Zastosowanie mają [...] następujące definicje:

[...]

h) »składnik złożony« oznacza składnik, który sam w sobie jest produktem zawierającym więcej niż jeden składnik;

[...]

n) »nazwa przewidziana w przepisach« oznacza nazwę środka spożywczego określoną w mających zastosowanie przepisach unijnych lub, w przypadku braku takich przepisów unijnych, nazwę przewidzianą w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych mających zastosowanie w państwie członkowskim, w którym żywność ta jest sprzedawana konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego;

[...]”.

7. Artykuł 9 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zatytułowany „Wykaz danych szczegółowych, których podanie jest obowiązkowe”, stanowi:

„1. Zgodnie z art. 10–35 i z zastrzeżeniem określonych w niniejszym rozdziale wyjątków obowiązkowe jest podanie następujących danych szczegółowych:

[...]

b) wykaz składników;

[...]”.

8. Artykuł 15 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zatytułowany „Wymogi językowe”, stanowi:

„1. Bez uszczerbku dla art. 9 ust. 3 obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być podawane w języku łatwo zrozumiałym dla konsumentów z państw członkowskich, w których dany środek spożywczy jest wprowadzany na rynek.

[...]”.

9. Artykuł 17 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zatytułowany „Nazwa środka spożywczego”, ma następujące brzmienie:

„1. Nazwą środka spożywczego jest jego nazwa przewidziana w przepisach. W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa, a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, przedstawia się nazwę opisową tego środka spożywczego.

[...]”.

10. Artykuł 18 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zatytułowany „Wykaz składników”, przewiduje:

„1. Wykaz składników rozpoczyna się lub jest poprzedzony właściwym nagłówkiem, który składa się z wyrazu »składniki« lub zawiera ten wyraz. Obejmuje on wszystkie składniki środka spożywczego, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników przy wytwarzaniu tego środka spożywczego.

2. Składniki oznaczane są ich szczegółowymi nazwami, o ile mają one zastosowanie, zgodnie z zasadami określonymi w art. 17 i w załączniku VI.

[...]”.

11. Część E załącznika VII do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zatytułowana „Oznaczanie składników złożonych”, stanowi:

„1. Składnik złożony może być włączony do wykazu składników pod własną nazwą, w zakresie, w jakim jest to przewidziane przez prawo lub przyjęte zwyczajowo [w jakim nazwa składnika złożonego jest przewidziana przez prawo lub przyjęta zwyczajowo] w przeliczeniu na jego całkowitą masę, pod warunkiem że natychmiast po nim występuje wykaz jego składników.

2. Bez uszczerbku dla art. 21 wykaz składników w przypadku składników złożonych nie jest obowiązkowy:

a) w przypadku gdy skład składnika złożonego jest zdefiniowany w aktualnych przepisach unijnych, o ile składnik złożony stanowi mniej niż 2% produktu gotowego; jednakże przepis ten nie ma zastosowania w przypadku dodatków do żywności, z zastrzeżeniem przepisów art. 20 lit. a)–d);

[...]”.

II. Okoliczności faktyczne, przebieg postępowania i pytanie prejudycjalne

12. Grupa Tesco jest wielonarodowym sprzedawcą detalicznym prowadzącym supermarkety między innymi w Republice Czeskiej. Jej czeska spółka zależna, działająca pod firmą Tesco Stores ČR a.s. (zwana dalej „Tesco”), wprowadzała do obrotu w swoich czeskich sklepach pewne środki spożywcze pod marką Monte. Przedmiotowe produkty⁵ były opatrzone etykietą zawierającą wykaz składników [wymagany na podstawie art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności], w którym wymieniono „čokoládový prášek”, bez wskazywania składników tego składnika złożonego. To określenie czy też wyrażenie miałoby, w wolnym tłumaczeniu na język angielski, znaczenie zbliżone do znaczenia określenia czy też wyrażenia „powder of chocolate” [„proszek z czekolady”].

13. W dniu 27 maja 2016 r. Státní zemědělská a potravinářská inspekce (inspektorát v Brně) [państwowa inspekcja wyrobów rolnych i spożywczych (inspektorat w Brnie), Republika Czeska], nakazała wycofanie tych produktów z rynku czeskiego, ponieważ w wykazach ich składników

⁵ Monte mléčný dezert čokoládový s lískovými oříšky (Monte mléčný deser čokoládový z ořechami laskovými) 220 g, Monte mléčný dezert čokoládový (Monte mléčný deser čokoládový) 100 g i Monte drink mléčný nápoj čokoládový s lískovými oříšky (Monte drink mléčný nápoj čokoládový z ořechami laskovými) 200 ml.

użyto określenia „czokoládový prášek”, bez podania składu tego składnika złożonego, jak wymaga tego art. 9 ust. 1 lit. b) w związku z art. 18 ust. 1 i 4 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, oraz zakazała dalszego ich wprowadzania do obrotu.

14. W dniu 1 czerwca 2016 r. spółka Tesco wniosła odwołanie od tych zarządzeń. W dniu 6 czerwca 2016 r. Státní zemědělská a potravinářská inspekce (państwowa inspekcja wyrobów rolnych i spożywczych, Republika Czeska) początkowo uwzględniła to odwołanie i zniosła owe zarządzenia. Następnie jednak, decyzjami z dnia 2 lutego 2017 r., inspektorat główny Státní zemědělská a potravinářská inspekce (państwowej inspekcji wyrobów rolnych i spożywczych) zmienił decyzję z dnia 6 czerwca 2016 r. i oddalił odwołanie skarżącej oraz utrzymał w mocy zarządzenia z dnia 27 maja 2016 r. Spółka Tesco odwołała się od tych decyzji z dnia 2 lutego 2017 r. To odwołanie zostało oddalone decyzjami strony przeciwnej z dnia 21 kwietnia 2017 r.

15. Spółka Tesco wniosła do Krajský soud v Brně (sądu okręgowego w Brnie, Republika Czeska) skargę na decyzje strony przeciwnej z dnia 21 kwietnia 2017 r. Ta skarga została oddalona wyrokiem z dnia 26 lutego 2019 r. Wskutek skargi kasacyjnej spółki Tesco Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny, Republika Czeska) uchylił, wyrokiem z dnia 11 lipca 2019 r., wyrok Krajský soud v Brně (sądu okręgowego w Brnie) z dnia 26 lutego 2019 r. i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.

16. Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny) zasadniczo podzielił stanowisko spółki Tesco, zgodnie z którym mogła ona użyć nazwy „czokoládový prášek” zamiast nazwy „czokoláda v prášku” w odniesieniu do rozpatrywanego składnika złożonego i zgodnie z którym nie musiała podawać składników tego składnika złożonego w wykazie składników przedmiotowych produktów.

17. Krajský soud v Brně (sąd okręgowy w Brnie), który jest związany poglądem prawnym Nejvyšší správní soud (najwyższego sądu administracyjnego), wyraża wątpliwości dotyczące tego, czy Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny) dokonał prawidłowej analizy określonych elementów prawa Unii. W związku z tym złożył on wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i zwrócił się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy zasady wynikające z załącznika VII część E pkt 2 lit. a) rozporządzenia [nr 1169/2011] należy interpretować w ten sposób, że w przypadku środka spożywczego przeznaczonego dla konsumenta finalnego w Republice Czeskiej można w składzie wyrobu wskazać składnik złożony wymieniony w załączniku I część A pkt 2 lit. c) do dyrektywy [2000/36/WE], ze zmianami, bez opisanego jego składu wyłącznie w przypadku, gdy nazwę tego składnika złożonego podano dokładnie zgodnie z czeską wersją językową załącznika I do dyrektywy [2000/36/WE]?”.

18. Uwagi na piśmie zostały przedstawione przez spółkę Tesco, czeskie ministerstwo rolnictwa, rząd czeski oraz przez Komisję. Nie zwrócono się do Trybunału o przeprowadzenie rozprawy i rozprawa nie odbyła się. Trybunał skierował do stron pewne pytania w celu uzyskania odpowiedzi na piśmie. Wszyscy ci uczestnicy udzielili w terminie odpowiedzi na piśmie na skierowane do nich pytania.

III. Analiza

A. Uwagi wstępne

19. W postanowieniu odsyłającym sąd odsyłający wskazuje, że jest związany poglądem prawnym Nejvyšší správní soud (najwyższego sądu administracyjnego). Mimo to sąd odsyłający uważa, że nie uniemożliwia mu to skorzystania z przewidzianego w art. 267 TFUE prawa skierowania do Trybunału wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

20. Z całą pewnością jest to słuszne podejście. W wyroku z dnia 5 października 2010 r., Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581), na który sąd odsyłający powołuje się w postanowieniu odsyłającym, Trybunał wyjaśnił nie tylko, że sąd niższej instancji ma prawo skierowania do Trybunału wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na każdym etapie postępowania, jaki uznaje za stosowny, lecz również, że po wykonaniu uprawnienia przyznanego mu w art. 267 akapit drugi TFUE sąd ten pozostaje związany, przy rozstrzyganiu zawisłego przed nim sporu, dokonaną przez Trybunał wykładnią spornych przepisów i w danym przypadku nie powinien uwzględniać oceny sądu wyższej instancji, jeżeli mając na uwadze tę wykładnię, uzna, że ocena ta nie jest zgodna z prawem Unii⁶.

21. Załącznik VII do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności zawiera „część E – oznaczanie składników złożonych”. W części E pkt 1 tego załącznika zezwolono, pod pewnymi warunkami, na włączenie do obowiązkowego wykazu składników, który jest wymagany na podstawie art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, składnika złożonego pod własną nazwą, jeżeli natychmiast po nazwie składnika złożonego występuje wykaz jego składników. W części E pkt 2 lit. a) owego załącznika przewidziano wyjątek od obowiązku podania wykazu składników w odniesieniu do składników złożonych, „w przypadku gdy skład składnika złożonego jest zdefiniowany w aktualnych przepisach unijnych” oraz gdy składnik złożony stanowi mniej niż 2% produktu gotowego (zwany dalej „wyjątkiem dotyczącym wykazu składników składnika złożonego”).

22. Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy prawo Unii wymaga, dla zastosowania wyjątku dotyczącego wykazu składników składnika złożonego, aby składnik złożony będący wyrobem zdefiniowanym w załączniku I do dyrektywy czekoladowej był wymieniony pod nazwą, jaką nadano temu wyrobowi w owym załączniku, w wykazie składników wymaganym na podstawie art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

23. Z udzielonych przez spółkę Tesco odpowiedzi na pytania zadane przez Trybunał wynika, że rozpatrywany składnik złożony, który w niniejszej opinii będę określał mianem „czekolady sproszkowanej”, zawierał wymagane 32% kakao w proszku, a więc kwalifikował się do określenia go nazwą z części A pkt 2 lit. c) załącznika I do dyrektywy czekoladowej, mianowicie nazwą „čokoláda v prášku” w języku czeskim, nazwą „Schokoladenpulver” w języku niemieckim, nazwą „czekolada sproszkowana” lub „czekolada w proszku” w języku polskim oraz nazwą „powdered chocolate” lub „chocolate in powder” w języku angielskim.

⁶ Wyrok z dnia 5 października 2010 r., Elchinov, C-173/09, EU:C:2010:581, pkt 25–26, 29–30. Zobacz także wyrok z dnia 9 września 2021 r., Dopravni podnik hl. m. Prahy, C-107/19, EU:C:2021:722, pkt 46.

24. W swoich odpowiedziach spółka Tesco wskazała również, że przedmiotowe produkty Monte zawierały jedynie 0,5% (a więc mniej niż 2%) tego składnika złożonego. Na potrzeby niniejszej opinii będę traktował te twierdzenia jako prawdziwe i prawidłowe.

25. W związku z tym Trybunał nie ma się odnieść do kwestii faktycznej zawartości czy też składu składników produktów Monte w ujęciu fizycznym. Przedstawione Trybunałowi zagadnienie dotyczy wyłącznie opisu jednego składnika złożonego owych produktów, jak również przewidzianych w prawie Unii dotyczącym informacji na temat żywności wymogów odnoszących się do opisanego takiego składnika złożonego w wykazie składników w konkretnym języku urzędowym Unii, którym w analizowanym przypadku jest język czeski. W tym względzie sąd odsyłający zastanawia się w szczególności, czy w okolicznościach takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym wymagane jest podanie wykazu składników przedmiotowego składnika złożonego.

26. Sąd odsyłający nie zwrócił się o wskazówki w przedmiocie tego, czy użycie określenia innego niż to znajdujące się w załączniku I do dyrektywy czekoladowej, którym to określeniem jest „čokoláda v prášku”, jest dopuszczalne w świetle prawa Unii dotyczącego informacji na temat żywności, lecz jedynie w przedmiocie tego, czy w razie użycia takiego innego określenia należy podać wykaz składników tego składnika złożonego. Niemniej jednak te dwie kwestie wydają się być ze sobą nierozzerwalnie związane na gruncie odpowiednich przepisów prawa Unii. W związku z tym podjąłem próbę przeanalizowania obu tych zagadnień.

27. Doszedłem do wniosku, że taki składnik złożony musi być opisany w wykazie składników z użyciem jego nazwy przewidzianej w przepisach, zgodnie z definicją tego terminu znajdującą się w art. 2 ust. 2 lit. n) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, jeżeli taka nazwa istnieje, jak również, że niepodanie wykazu składników takiego składnika złożonego jest uzasadnione jedynie wówczas, gdy skład takiego składnika złożonego jest zdefiniowany w aktualnych przepisach unijnych, a nazwą lub oznaczeniem, przy użyciu których ów składnik został w ten sposób zdefiniowany, posłużono się w wykazie składników danego środka spożywczego.

B. W przedmiocie równoważności wersji językowych

28. Spółka Tesco nie użyła, w odniesieniu do przedmiotowych produktów Monte, podanego w czeskiej wersji językowej dyrektywy czekoladowej określenia oznaczającego czekoladę sproszkowaną, mianowicie nazwy „čokoláda v prášku”. Spółka Tesco przetłumaczyła natomiast polskie lub niemieckie etykiety przedmiotowych produktów na język czeski. Na tych etykietach używano określenia oznaczającego czekoladę sproszkowaną podanego w języku polskim lub niemieckim. Efektem tego tłumaczenia było użycie określenia „čokoládový prášek” w celu oznaczenia analizowanego składnika złożonego w wykazie składników owych produktów w języku czeskim.

29. Spółka Tesco podnosi zasadniczo, że wszystkie wersje językowe dyrektywy czekoladowej mają tę samą moc obowiązującą oraz że z tej zasady wynika, iż może ona potraktować każdą z tych wersji językowych jako punkt wyjścia dla dokonania wiernego tłumaczenia na język czeski swoich etykiet sporządzonych w dowolnym innym języku urzędowym Unii (w tym przypadku w języku niemieckim lub polskim). Spółka Tesco zwraca uwagę, że poszczególne wersje językowe dyrektywy czekoladowej nie są ze sobą całkowicie (dosłownie) zbieżne. W niektórych wersjach językowych (np. w wersji angielskiej i polskiej) zezwala się na użycie dwóch, a nawet trzech

(wersja niderlandzka) różnych sformułowań na oznaczenie czekolady sproszkowanej, natomiast w innych wersjach językowych (w tym w wersji czeskiej) dopuszcza się użycie tylko jednego sformułowania.

30. Zdaniem spółki Tesco zobowiązanie jej do posługiwania się czeską wersją językową dyrektywy czekoladowej naruszałoby zasadę równoważności wersji językowych dyrektywy.

31. Z postanowienia odsyłającego wynika, że Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny) w zasadzie podziela to stanowisko. Sąd ten wyraził pogląd, że zobowiązanie spółki Tesco do użycia czeskiej nazwy czekolady sproszkowanej, która znajduje się w części A pkt 2 lit. c) załącznika I do dyrektywy czekoladowej, prowadziłoby do przyjęcia założenia, iż w tym państwie członkowskim dyrektywa obowiązuje wyłącznie w czeskiej wersji językowej. W tym względzie Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny, Republika Czeska) oparł się na zasadzie takiej samej mocy wiążącej wszystkich wersji językowych aktów prawnych Unii oraz odrzucił koncepcję, zgodnie z którą etykietowanie wyrobów czekoladowych w Republice Czeskiej ma podlegać wyłącznie czeskiej wersji językowej dyrektywy czekoladowej.

32. Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny) uznał zasadniczo, że taka koncepcja byłaby sprzeczna z orzecnictwem Trybunału dotyczącym równoważności wersji językowych oraz, co istotniejsze, z zasadą swobodnego przepływu towarów i sensem harmonizacji etykietowania środków spożywczych. Stwierdził on, że samym sensem tej harmonizacji jest umożliwienie producentom lub dostawcom użycia informacji, które podają już oni na swoich produktach zgodnie z dyrektywą czekoladową, po prostu w drodze przetłumaczenia tych informacji na język zrozumiały dla konsumentów na rynku, na który takie produkty mają być wprowadzane.

33. Nie zgadzam się z żadnym z tych stanowisk.

34. Po pierwsze, uważam, że równoważność wersji językowych aktów prawa Unii w sposób oczywisty nie oznacza, iż podmioty gospodarcze mogą dowolnie wybrać sobie tę wersję językową aktu prawa wtórnego Unii, która akurat im się podoba, przetłumaczyć ją według własnego uznania, a następnie użyć tego mniej lub bardziej wiernego tłumaczenia, jak gdyby stanowiło ono część oficjalnego tekstu danego aktu prawa Unii.

35. Jak zostało to wskazane przez Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny), który powołał się w szczególności na wyrok Trybunału z dnia 6 października 1982 r., Cilfit i in. (283/81, EU:C:1982:335, pkt 18), wszystkie wersje językowe, w jakich redaguje się akty prawa Unii, są na równi autentyczne.

36. W związku z tym, jak stwierdził Trybunał w tym samym punkcie wyroku Cilfit i in., „wykładnia przepisu prawa [Unii] wymaga [...] porównania poszczególnych wersji językowych”. W pkt 19 owego wyroku Trybunał zauważył jednak, że nawet w przypadku dokładnej zgodności wersji językowych prawo Unii stosuje właściwą sobie terminologię. Ponadto pojęcia prawne nie mają koniecznie tej samej treści w prawie Unii i w poszczególnych systemach prawa krajowego. Wreszcie każdy przepis prawa Unii powinien być ujmowany w swoim kontekście i interpretowany w świetle wszystkich przepisów tego prawa, jego celów i stanu rozwoju w czasie, gdy dany przepis ma zostać zastosowany.

37. W zamierzeniu poszczególne wersje językowe aktu prawa Unii mają być równoznaczne. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli występują między nimi rozbieżności, powstają kwestie interpretacyjne, które muszą zostać rozstrzygnięte w celu zachowania jednolitości wykładni prawa Unii.

38. Nie można ich rozstrzygać w oparciu o jakąkolwiek hierarchię wersji językowych ani też w drodze stosowania rozwiązań przyjętych w większości wersji językowych. W związku z tym Trybunał konsekwentnie przyjmuje, że w takich sytuacjach dany przepis należy interpretować z uwzględnieniem ogólnej systematyki i celu uregulowania, którego stanowi on część, oraz że sformułowanie użyte w jednej wersji językowej aktu lub w większej liczbie takich wersji językowych nie może służyć za jedyną podstawę jego wykładni ani też nie można mu przypisywać pierwszeństwa w stosunku do innych wersji językowych. Takie podejście byłoby bowiem niezgodne z wymogiem jednolitego stosowania prawa Unii⁷.

39. W związku z tym reguła równej autentyczności oraz orzecznictwo Trybunału dotyczące rozbieżnych wersji językowych aktów ustawodawczych Unii w żaden sposób nie przemawiają za przyznaniem podmiotowi gospodarczemu prawa do dowolnego wybrania sobie tej wersji językowej danej dyrektywy lub danego rozporządzenia, która akurat jest przez niego preferowana, a następnie samodzielnego przetłumaczenia zdefiniowanych określeń i nazw znajdujących się w tej wersji językowej, jak gdyby owe przetłumaczone określenia i nazwy zostały zaczerpnięte z wersji oficjalnej w odpowiednim języku.

40. Ponadto dopuszczenie stosowania jednej wybranej wersji językowej zdefiniowanego określenia lub zdefiniowanej nazwy jako podstawy do dokonania tłumaczenia na inne języki byłoby równoznaczne z nadaniem owej wersji językowej rangi wyższej niż ta, którą mają pozostałe wersje. Zezwolenie wszystkim podmiotom gospodarczym na dokonywanie tego rodzaju wyborów, a następnie na dowolne tłumaczenie przez każdego z nich wybranych wersji językowych nieuchronnie doprowadziłoby do ogromnych niespójności, gdyż każdy prywatny podmiot gospodarczy mógłby opracować własny zbiór wersji językowych tych określeń lub nazw. Stałoby to w całkowitej sprzeczności z koniecznością zapewnienia jednolitej wykładni prawa Unii.

C. W przedmiocie niewystępowania rzeczywistego problemu rozbieżności między wersjami językowymi

41. Uważam jednak, że w niniejszej sprawie nie występuje żaden rzeczywisty problem rozbieżności między wersjami językowymi. Istnieje niezgodność stanowisk odnośnie do tego, co przepisy rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności i dyrektywy czekoladowej oznaczają dla podmiotu gospodarczego takiego jak spółka Tesco albo też czego odeń wymagają, przy czym owa niezgodność stanowisk nie wynika z rozbieżnych wersji językowych któregośkolwiek z tych aktów ustawodawczych. Różnica zdań dotyczy natomiast tego, czy podmiot gospodarczy jest zobowiązany do użycia nazwy określonego składnika złożonego w takiej formie, jaka jest przewidziana w odpowiedniej wersji językowej aktu prawa wtórnego Unii zawierającego jego definicję (którym to aktem w niniejszym przypadku jest dyrektywa czekoladowa), w wykazie składników, który jest zobowiązany podać zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, czy też może on zastąpić tę nazwę swoim własnym tłumaczeniem innej oficjalnej wersji językowej dyrektywy czekoladowej na język,

⁷ Zobacz podobnie wyrok z dnia 20 lutego 2018 r., Belgia/Komisja, C-16/16 P, EU:C:2018:79, pkt 49–50 i przytoczone tam orzecznictwo.

w którym – w myśl art. 15 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności – należy podać wykaz składników, oraz traktować to tłumaczenie, jak gdyby wywoływało ono skutki takie jak wersja oficjalna.

42. Wydaje się, że strony nie pozostają w sporze co do kryteriów, jakie musi spełniać wyrób czekoladowy, aby można go było określić nazwą „czekolada sproszkowana” lub „čokoláda v prášku”, mianowicie, iż zasadniczo ów składnik musi się składać z mieszanki cukru i kakao w proszku oraz zawierać co najmniej 32% kakao w proszku.

43. To samo tyczy się właściwych przepisów rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności. Jeśli chodzi o te przepisy, to w toku postępowania Trybunałowi nie zwrócono uwagi na jakiegokolwiek rozbieżności w którejkolwiek wersji językowej, zaś pobieżna lektura wybranych wersji językowych (mianowicie wersji bułgarskiej, czeskiej, duńskiej, angielskiej, francuskiej, niemieckiej i polskiej) pokazuje, że wszystkie one mają identyczne znaczenie.

44. Sam fakt, że w poszczególnych wersjach językowych posłużono się odmiennymi nazwami danego środka spożywczego, nie stanowi przejawu rozbieżności między wersjami językowymi, gdyż podstawowym założeniem wielojęzyczności jest to, iż dany przedmiot jest określany w różnych wersjach językowych różnymi nazwami lub oznaczeniami. W żaden sposób nie zmienia tego okoliczność, że w niektórych wersjach językowych przewidziano dwie lub trzy alternatywne nazwy tego samego środka spożywczego, natomiast w innych wersjach językowych – tylko jedną taką nazwę.

45. Stan faktyczny analizowany w postępowaniu głównym, tak jak opisał go sąd odsyłający w postanowieniu odsyłającym, nie charakteryzuje się występowaniem sytuacji, w której spółka Tesco posłużyła się nazwą oficjalną w jednym języku, a następnie natrafiła na inną wersję językową odnośnego przepisu prawa Unii o odmiennym znaczeniu. Spółka Tesco zamieniła natomiast zdefiniowane określenie odnoszące się do konkretnej nazwy w danym języku (czeskim) na określenie własnego autorstwa, które oparła na (mniej lub bardziej wiernym) dosłownym tłumaczeniu na język czeski jednego zdefiniowanego określenia odnoszącego się do tej konkretnej nazwy (lub też większej liczby tych określeń) zawartego w innej wersji językowej czy też w dwóch innych wersjach językowych.

46. W związku z tym pytanie prejudycjalne nie dotyczy rozbieżnych wersji językowych, lecz kwestii tego, czy w świetle odnośnych przepisów prawa Unii użycie konkretnego zdefiniowanego określenia jest wymagane w pewnym celu.

47. Sądzę, że odpowiedź na to pytanie wynika z wykładni językowej spornych przepisów, kontekstu, w jaki się one wpisują, a także celów zamierzonych przez prawodawcę Unii w owych przepisach, jak również z ogólnej systematyki uregulowania, którego te przepisy stanowią część.

D. W przedmiocie wykładni językowej rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności i dyrektywy czekoladowej

1. Czy użycie nazwy „čokoláda v prášku” w wykazie składników jest obowiązkowe na potrzeby opisanego, w języku czeskim, składnika złożonego kwalifikującego się jako czekolada sproszkowana?

48. Artykuł 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności wymaga, aby wykaz składników „[obejmował] wszystkie składniki środka spożywczego, w malejącej kolejności ich masy [...]”. Artykuł 18 ust. 2 owego rozporządzenia stanowi, że „[s]kładniki oznaczane są ich szczegółowymi nazwami, o ile mają one zastosowanie, zgodnie z zasadami określonymi w art. 17 [...]”. Z kolei zgodnie z art. 17 ust. 1 owego rozporządzenia „[n]azwą środka spożywczego jest jego nazwa przewidziana w przepisach. W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa, a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, przedstawia się nazwę opisową tego środka spożywczego”.

49. Artykuł 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności ustanawia zatem jasną hierarchię, zgodnie z którą preferowane jest użycie nazwy przewidzianej w przepisach dla środka spożywczego, a także stanowi, że nazwa zwyczajowa lub opisowa może być użyta wyłącznie wówczas, gdy dana nazwa przewidziana w przepisach dla tego środka spożywczego nie istnieje.

50. Artykuł 2 ust. 2 lit. n) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności zawiera definicję „nazwy przewidzianej w przepisach”, w ramach której istnieje swoista hierarchia. Nazwą przewidzianą w przepisach dla środka spożywczego jest nazwa określona w mających zastosowanie przepisach unijnych. Jedynie w braku takich przepisów unijnych nazwą przewidzianą w przepisach dla środka spożywczego jest nazwa przewidziana w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych mających zastosowanie w państwie członkowskim, w którym ten środek spożywczy jest sprzedawany konsumentowi finalnemu.

51. Z udzielonej przez spółkę Tesco odpowiedzi na skierowane przez Trybunał pytania wymagające odpowiedzi na piśmie wynika, że składnik złożony w przedmiotowych produktach Monte składa się z „kakao” i cukru, zawiera co najmniej 32% kakao oraz „całkowicie odpowiada wymogom dyrektywy”. Wnioskuje z tego, że „kakao” kwalifikuje się jako kakao w proszku, zgodnie z definicją zawartą w części A pkt 2 lit. a) załącznika I do dyrektywy czekoladowej, oraz że ów składnik złożony zawarty w przedmiotowych produktach Monte rzeczywiście spełnia wymogi pozwalające określić go jako czekoladę sproszkowaną w rozumieniu tej dyrektywy.

52. Oznacza to, że ten składnik złożony ma w języku czeskim nazwę przewidzianą w przepisach w rozumieniu rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, na podstawie pierwszego członu definicji zawartej w art. 2 ust. 2 lit. n) tego rozporządzenia. Ową nazwą przewidzianą w przepisach jest nazwa podana w części A pkt 2 lit. c) załącznika I do dyrektywy czekoladowej, mianowicie „čokoláda v prášku”.

53. Wydaje się natomiast, że termin „čokoládový prášek” nie ma żadnego oficjalnego znaczenia w kontekście prawa Unii. Żaden z uczestników postępowania przed Trybunałem nie podał do wiadomości Trybunału jakiegokolwiek oficjalnego znaczenia tego określenia, zaś mnie samemu nie jest znany żaden inny element, który pozwoliłby uznać je za nazwę przewidzianą w przepisach dla rozpatrywanego składnika złożonego na podstawie pierwszego członu definicji zawartej w art. 2 ust. 2 lit. n) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności. Wyszukiwanie tekstowe w serwisie EUR-Lex – który jest oficjalną internetową bazą aktów prawnych Unii (<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html>) – terminu „čokoládový

prášek”, po ustawieniu języka czeskiego jako języka wyszukiwania, zwraca zero wyników, natomiast takie samo wyszukiwanie terminu „čokoláda v prášku” zwraca 12 wyników⁸. W toku postępowania żaden z uczestników nie podał do wiadomości Trybunału jakiegokolwiek czeskiej definicji legalnej terminu „čokoládový prášek”. W każdym razie czeska definicja legalna terminu „čokoládový prášek”, gdyby takowa definicja istniała, nie mogłaby zostać uznana za „nazwę przewidzianą w przepisach” na potrzeby stosowania rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, ponieważ taka nazwa, mianowicie „čokoláda v prášku”, jest określona dla przedmiotowego wyrobu w prawie Unii. W związku z tym człon drugi definicji „nazwy przewidzianej w przepisach”, która jest zawarta w art. 2 ust. 2 lit. n) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, nie znajduje zastosowania.

54. W związku z tym uważam, że wykładnia językowa stosownych przepisów dyrektywy czekoladowej i rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności prowadzi do wniosku, iż użycie nazwy „čokoláda v prášku” w wykazie składników środka spożywczego jest obowiązkowe na potrzeby opisanie w języku czeskim składnika złożonego kwalifikującego się jako czekolada sproszkowana w świetle kryteriów zawartych w części A pkt 2 lit. c) załącznika I do dyrektywy czekoladowej.

55. Wniosek ten znajduje ponadto potwierdzenie w art. 3 dyrektywy czekoladowej, który stanowi, że dyrektywę 79/112⁹ stosuje się do wyrobów określonych w załączniku I dyrektywy czekoladowej (wśród których znajduje się między innymi czekolada sproszkowana), z zastrzeżeniem w szczególności warunku, iż „[n]azwy handlowe wymienione w [tym] załączniku [...] muszą być [...] stosowane w handlu do oznaczania tych wyrobów”. Moim zdaniem ten wniosek ma zastosowanie niezależnie od tego, czy w odniesieniu do tego składnika złożonego wykaz składników jest podawany, czy też nie.

2. Czy należy podać wykaz składników czekolady sproszkowanej, jeżeli ten składnik złożony jest określony nazwą „čokoládový prášek” w wykazie składników w języku czeskim?

56. Załącznik VII do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności zawiera część E zatytułowaną „Oznaczanie składników złożonych”. W pkt 1 tej części zezwolono na włączenie do wykazu składników składnika złożonego „w zakresie, w jakim [nazwa składnika złożonego] jest przewidzian[a] przez prawo lub przyjęt[a] zwyczajowo”, a po wskazaniu owego składnika złożonego w wykazie „natychmiast [...] występuje wykaz jego składników”. W pkt 2 tej samej części wskazano, że wykaz składników nie jest obowiązkowy w przypadku, gdy „skład składnika złożonego jest zdefiniowany w aktualnych przepisach unijnych”, o ile ten składnik złożony stanowi mniej niż 2% produktu gotowego.

57. W sprawie rozpatrywanej przez Trybunał nie podano wykazu składników składnika złożonego i użyto nazwy składnika złożonego innej niż jego nazwa przewidziana w przepisach. Nawet gdyby Trybunał nie zgodził się z moją analizą przedstawioną w pkt 48–55 niniejszej opinii i uznał, że użycie w wykazie składników w języku czeskim nazwy „čokoládový prášek”

⁸ Wśród tych wyników znajdują się, oprócz dyrektywy czekoladowej, między innymi rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/792 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych oraz wskaźnika cen nieruchomości mieszkalnych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 2494/95 (Dz.U. 2016, L 135, s. 11) i rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1163 z dnia 15 lipca 2015 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1445/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wykazu grup podstawowych wykorzystywanych do celów parytetów siły nabywczej (Dz.U. 2015, L 188, s. 6).

⁹ Jak wskazano w przypisie 5, odesłania do dyrektywy 79/112 należy obecnie rozumieć jako odesłania do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

w odniesieniu do czekolady sproszkowanej jest dopuszczalne, to pominięcie wykazu składników tego składnika złożonego byłoby dopuszczalne jedynie wówczas, gdyby skład „čokoládového prášku” był „zdefiniowany w aktualnych przepisach unijnych”¹⁰.

58. O ile w ujęciu fizycznym składnik opisany w wykazie składników przedmiotowych produktów Monte za pomocą sformułowania „čokoládový prášek” miał spełniać kryteria ustalone dla czekolady sproszkowanej, o tyle okazuje się, że z określeniem „čokoládový prášek” nie jest związana definicja żadnego środka spożywczego ani składnika środka spożywczego.

59. W tych okolicznościach uważam, że pominięcie wykazu składników składnika złożonego będącego czekoladą sproszkowaną i określonego jako „čokoládový prášek” stanowi naruszenie przepisów prawa Unii dotyczących informacji na temat żywności zawartych w rozporządzeniu w sprawie informacji na temat żywności.

E. W przedmiocie celów, kontekstu i systematyki

60. Moim zdaniem za słuszością tej wykładni przemawiają dodatkowo cele rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności i dyrektywy czekoladowej.

1. Cele rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności

61. Rozporządzenie w sprawie informacji na temat żywności, którego podstawą prawną jest art. 114 TFUE, ma dwójaki cel polegający na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumenta w odniesieniu do informacji na temat żywności oraz płynnego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Ten cel jest urzeczywistniany przy uwzględnieniu różnic percepcji ze strony konsumentów i ich potrzeb informacyjnych¹¹.

62. W tym względzie jednym z celów rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności jest zapewnienie konsumentowi finalnemu podstaw do dokonywania świadomych wyborów¹². W związku z tym służy ono zagwarantowaniu, aby konsument finalny mógł łatwo zrozumieć informacje znajdujące się na etykiecie¹³. Jeśli chodzi o języki użyte na etykiecie, art. 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności stanowi, że obowiązkowe informacje na temat żywności, w tym wykazy składników, muszą być podawane w języku łatwo zrozumiałym dla konsumentów z państwa członkowskiego, w którym dany środek spożywczy jest wprowadzany do obrotu.

63. Konsument skonfrontowany z wykazem składników, w którym zamiast prawidłowej nazwy danego składnika złożonego użyto niezdefiniowanego określenia, nie wie, z czego składa się ów składnik złożony, chyba że podano wykaz jego składników. Nawet jeżeli podano wykaz składników składnika złożonego, to konsument jest w sposób porównywalny poinformowany jedynie wówczas, gdy ten wykaz zawiera informacje dotyczące proporcji składników składnika złożonego, które są podobne do informacji zawartych w definicji jego nazwy. W niniejszej sprawie nie tylko nie użyto prawidłowej nazwy przedmiotowego składnika złożonego, lecz także

¹⁰ Część E pkt 2 lit. a) załącznika VII do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

¹¹ Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

¹² Zobacz: art. 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności; motywy 3, 4, 37 owego rozporządzenia. Zobacz także wyrok z dnia 12 listopada 2019 r., Organisation juive européenne i Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, pkt 53.

¹³ Zobacz, w odniesieniu do użycia na etykiecie określenia „sól” zamiast określenia „sód”, motyw 37 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

nie podano wykazu jego składników. W związku z tym konsument nie tyle nie był w stanie łatwo zrozumieć, jaki jest skład przedmiotowych produktów Monte, co w ogóle nie mógł tego uczynić. Wykładnia rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, która dopuszczałaby taki rezultat, nie służyłaby celowi ochrony konsumentów.

2. Cele dyrektywy czekoladowej

64. Dyrektywa czekoladowa uchyliła i zastąpiła dyrektywę 73/241/EWG¹⁴. Ta wcześniejsza dyrektywa zmierzała do ustanowienia definicji i wspólnych reguł w szczególności w odniesieniu do składu i etykietowania wyrobów kakaowych i czekoladowych, w celu zapewnienia ich swobodnego przepływu w Unii Europejskiej. Dyrektywa czekoladowa częściowo zmienia tę wcześniejszą dyrektywę w celu uwzględnienia między innymi postępu technologicznego oraz dostosowania definicji i reguł do ogólnych przepisów Unii w sprawie środków spożywczych, w tym do przepisów w dziedzinie etykietowania.

65. W tym względzie na mocy dyrektywy czekoladowej dyrektywa 79/112 (będąca poprzedniczką rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności) znalazła zastosowanie do wyrobów kakaowych i czekoladowych „w celu dostarczenia konsumentom prawidłowej informacji” i nałożono obowiązek stosowania w handlu nazw handlowych wymienionych w załączniku I do oznaczania wyrobów wymienionych w tym załączniku¹⁵. Wykładnia dopuszczająca istnienie licznych, dokonywanych prywatnie tłumaczeń stałaby w jaskrawej sprzeczności z tymi celami.

3. Czy użycie nazwy „čokoládový prášek” wprowadza konsumentów w błąd?

66. W art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności ustanowiono zasadę, zgodnie z którą informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd co do właściwości i składu środka spożywczego.

67. W związku z tym pojawia się pytanie, czy użycie sformułowania „čokoládový prášek”, w szczególności, jeżeli nie podano wykazu składników oznaczonego w ten sposób składnika złożonego, można uznać za wprowadzające konsumentów w błąd. O ile udzielenie odpowiedzi na to pytanie stanowi po części kwestię faktyczną, której rozstrzygnięcie należy ostatecznie do sądu odsyłającego, uważam, że Trybunał może udzielić kilku użytecznych wskazówek.

68. Użycie nazwy innej niż czeska nazwa przewidziana w przepisach dla czekolady sproszkowanej mogłoby wprowadzać konsumentów w błąd co najmniej na dwa sposoby. Po pierwsze, konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd w ten sposób, że mogliby uznać, że ów składnik złożony składa się ze składników innych niż w rzeczywistości lub że proporcjonalna zawartość składników takiego składnika złożonego jest inna niż w rzeczywistości, a po drugie, konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd w ten sposób, że mogliby uznać, iż udział owego składnika złożonego w składzie produktu gotowego (jego procentowa zawartość w produkcie gotowym) jest inny (wyższy) niż w rzeczywistości.

69. Sformułowanie „čokoládový prášek” zdaje się mieć znaczenie zbliżone do znaczenia sformułowania „powder of chocolate” [„proszek z czekolady”]. Zgodnie z definicją czekolady sproszkowanej, zawartej w części A pkt 2 lit. c) załącznika I do dyrektywy czekoladowej, wyrób

¹⁴ Dyrektywa Rady z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do wyrobów kakaowych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. 1973, L 228, s. 23). Zobacz art. 7 dyrektywy czekoladowej.

¹⁵ Motyw 8 dyrektywy czekoladowej i jej art. 3 ust. 1.

ten nie zawiera jednak czekolady. Oznaczony w ten sposób wyrób, który jest składnikiem analizowanym w postępowaniu głównym, składa się z cukru – w przeważającej części – oraz z kakao w proszku. Nie zawiera on, jak mogłaby sugerować ta nazwa, drobno zmielonej czekolady. Ryzyko wprowadzenia konsumentów w błąd zwiększa dodatkowo wymóg zawarty w części A pkt 1 załącznika VI do rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, zgodnie z którym nazwa środka spożywczego zawiera dane szczegółowe dotyczące warunków fizycznych tego środka spożywczego lub szczególnego przetwarzania, jakiemu został on poddany (takiego jak chociażby „sproszkowania”), bądź dane takie towarzyszą tej nazwie.

70. Można oczywiście zripostować, że ten argument odnosi się również do nazwy „čokoláda v prášku”. Ta nazwa także mogłaby sugerować, że przedmiotowy wyrób składa się z czekolady, która została poddana pewnej obróbce mechanicznej¹⁶.

71. Decydująca różnica między użytą przez spółkę Tesco nazwą „čokoládový prášek” a nazwą oficjalną „čokoláda v prášku”, pomijając już przewidziany prawem wymóg użycia tej drugiej nazwy, polega na tym, że – jak zostało to omówione w pkt 48–55 niniejszej opinii – ta druga nazwa ma zdefiniowane znaczenie, natomiast ta pierwsza nie ma zdefiniowanego znaczenia. Konsumenci, organizacje konsumenckie, a nawet państwowe urzędy ds. żywności nie są w stanie ustalić, na podstawie nazwy „čokoládový prášek”, przypuszczalnego składu tego składnika złożonego. Mogą to uczynić jedynie spółka Tesco i jej dostawca.

72. Niezależnie od tego, czy określenie „čokoláda v prášku” jest precyzyjne, czy też nie, to ma ono w prawie Unii dotyczącym informacji na temat żywności jasno zdefiniowane znaczenie, które każda osoba jest w stanie ustalić w drodze lektury dyrektywy czekoladowej. O ile może się wydawać zaskakujące, że „čokoláda v prášku” składa się z kakao w proszku i cukru, a nie z czekolady, oraz o ile można nawet mieć zastrzeżenia co do tego, iż wyrób, który musi zawierać jedynie nie mniej niż 6,4% tłuszczu kakaowego, może być określany jako „czekolada sproszkowana” lub „czekolada w proszku” (podkreślenie moje), podczas gdy minimalna wymagana zawartość tłuszczu kakaowego w czekoladzie wynosi 18%¹⁷, o tyle znaczenie nazwy „čokoláda v prášku” jest należycie zdefiniowane, podczas gdy nazwa „čokoládový prášek” wydaje się nie mieć żadnego autonomicznego znaczenia ani żadnej konkretnej definicji w prawie Unii.

73. Kwestia tego, czy użycie sformułowania „čokoládový prášek” w odniesieniu do przedmiotowego składnika złożonego, bez podania jego składu w wykazie składników, rzeczywiście wprowadzałoby w błąd czeskiego konsumenta, stanowi element stanu faktycznego, którego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

¹⁶ Ten sam argument dotyczy również nazw oficjalnych w języku bułgarskim, duńskim, angielskim, francuskim, niemieckim i polskim. Wydaje się, że jedynie dwie ostatnie spośród trzech alternatywnych nazw w języku niderlandzkim („Chocoladepoeder, gesuikerd cacao”, „cacaopoeder, gesuikerde cacao”) adekwatnie opisują ten wyrób.

¹⁷ Pojęcia „czekolada” i „czekolada sproszkowana” oznaczają dwa różne składniki złożone, z których każdy ma odmienną definicję. Zgodnie z definicją zawartą w części A pkt 3 lit. a) załącznika I do dyrektywy czekoladowej „czekolada” (w języku czeskim – „čokoláda”) „oznacza wyrób otrzymywany z wyrobów kakaowych i cukrów, który, z zastrzeżeniem lit. b), zawiera nie mniej niż 35% suchej masy kakaowej ogółem, w tym nie mniej niż 18% tłuszczu kakaowego i nie mniej niż 14% beztłuszczowej suchej masy kakaowej”. W myśl definicji znajdującej się w części A załącznika I do dyrektywy czekoladowej „kakao w proszku” lub „kakao” (w języku czeskim – „kakaový prášek” lub „kakao”) „oznacza wyrób otrzymywany przez sproszkowanie oczyszczonych, odtłuszczonych i palonych ziaren kakaowych, wcześniej oczyszczonych, wyluskanych i palonych, zawierający nie mniej niż 20% tłuszczu kakaowego, w przeliczeniu na suchą masę, i nie więcej niż 9% wody”. Wynika z tego, że minimalny dopuszczalny udział procentowy tłuszczu kakaowego w „czekoladzie sproszkowanej” wynosi 6,4% (czekolada sproszkowana musi zawierać nie mniej niż 32% kakao w proszku, które z kolei musi zawierać nie mniej niż 20% tłuszczu kakaowego w przeliczeniu na suchą masę).

4. W przedmiocie wpływu na rynek wewnętrzny

74. W postanowieniu odsyłającym sąd odsyłający wskazuje, że Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny) częściowo oparł się w swoim rozstrzygnięciu na względach dotyczących rynku wewnętrznego.

75. Nie zgadzam się z poglądem, jakoby podmioty gospodarcze miały utrudniony dostęp do rynku wewnętrznego, jeżeli tym podmiotom gospodarczym nie zezwolono by na używanie własnych tłumaczeń nazw składników środków spożywczych. Wprost przeciwnie – harmonizacja nazw handlowych i reguł dotyczących etykietowania służy osiągnięciu celu polegającego na zagwarantowaniu specyfiki rynku wewnętrznego¹⁸.

76. Rozporządzenie w sprawie informacji na temat żywności ma przynajmniej dwa zasadnicze cele: pierwszym z nich jest ochrona konsumentów w Unii w drodze stosowania wspólnych zasad w dziedzinie informacji na temat żywności, natomiast drugim – zapewnienie płynnego funkcjonowania rynku wewnętrznego¹⁹. Rozporządzenie w sprawie informacji na temat żywności zostało bowiem przyjęte na podstawie art. 114 TFUE.

77. Jeśli chodzi o dyrektywę czekoladową, swobodny przepływ wyrobów czekoladowych w obrębie wspólnego rynku jest uwarunkowany istnieniem wspólnych reguł i zestandaryzowanej terminologii, co zapewnia wysoki poziom ochrony konsumentów na całym rynku wewnętrznym²⁰.

78. Rozporządzenie w sprawie informacji na temat żywności zmierza do osiągnięcia obu tych celów w ten sposób, że wprowadza wspólne normy w zakresie informacji na temat żywności i ustanawia wspólne nazwy różnych środków spożywczych, ponieważ odwołuje się do określeń używanych w innych aktach prawa wtórnego Unii, takich jak dyrektywa czekoladowa.

79. W ramach tego systemu zapewniany jest zestandaryzowany i łatwo dostępny zbiór przepisów i oznaczeń, które podmioty gospodarcze w Unii mogą – i muszą – stosować przy wprowadzaniu środków spożywczych do obrotu w Unii, co znacząco ułatwia im dostęp do rynku. Tak ustanowiony system istotnie *usprawnia*, w porównaniu z każdym możliwym do wprowadzenia rozwiązaniem alternatywnym, obrót środkami spożywczymi w Unii.

80. Moim zdaniem nie istnieje żaden miarodajny powód, by uważać, że użycie nazwy podanej w dyrektywie czekoladowej, co jest wymagane na mocy rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności, jest dla podmiotu gospodarczego takiego jak spółka Tesco w jakimkolwiek stopniu bardziej uciążliwe niż wymyślenie własnego określenia dla tego samego wyrobu.

IV. Wnioski

81. W świetle powyższych rozważań proponuję Trybunałowi, by na pytanie przedstawione przez Krajský soud v Brně (sąd okręgowy w Brnie, Republika Czeska) odpowiedział następująco:

Składnik złożony o nazwie określonej w części A pkt 2 lit. c) załącznika I do dyrektywy 2000/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 czerwca 2000 r. odnoszącej się do wyrobów kakaowych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi musi zostać

¹⁸ Zobacz motyw 7 dyrektywy czekoladowej.

¹⁹ Zobacz art. 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji na temat żywności.

²⁰ Zobacz w tym względzie motywy 3, 4, 7 dyrektywy czekoladowej.

podany, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności w związku z art. 17 ust. 1 tego rozporządzenia, w wykazie składników środka spożywczego, którego stanowi część, pod tą właśnie nazwą, która – zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. n) rozporządzenia nr 1169/2011 – jest też jego nazwą przewidzianą w przepisach. Tę nazwę należy podać w języku wymaganym na podstawie art. 15 rozporządzenia nr 1169/2011.

Pominięcie wykazu składników takiego składnika złożonego jest – zgodnie z częścią E pkt 2 lit. a) załącznika VII do rozporządzenia nr 1169/2011 – dopuszczalne jedynie wówczas, gdy do oznaczenia składnika złożonego w wykazie składników wprowadzanego do obrotu środka spożywczego użyto właśnie tej nazwy.